

Republika e Kosovës
Republika Kosova - Republic of Kosovo
Kuvendi - Skupština - Assembly

VI Saziv

Prolečno zasedanje

**Komisija za obrazovanje, nauku, tehnologiju, kulturu, omladinu, sport, inovacije i
preduzetništvo**

Sednica br. 32

Priština, 18.7.2018. godine, u 10:00 časova

Zgrada Skupštine, Sala N- 204

ZAPISNIK

Sednici su prisustvovali: Ismajl Kurteshi, predsednik, Nezir Çoçaj, Driton Çausi, Arbërie Nagavci i Albulena Balaj – Halimaj.

Odsutni: Fidan Rekaliu, Valentina Bunjaku – Rexhepi, Verica Čeranić, Abdyl Salihu, Teuta Haxhiu i Mufera Shinik.

Ostali učesnici: Ramë Vataj, rektor Univerziteta u Prizrenu, Marjan Dema, rektor Univerziteta u Prištini, Bajram Kosumi, rektor Univerziteta u Gnjilanu, Fadil Millaku, rektor Univerziteta u Peći i predstavnici medija.

Od strane osoblja za podršku Komisiji: Lule Ymeri i Shaip Goxhuli.

Sednici je predsedavao, Ismajl Kurteshi, predsednik Komisije.

Na ovoj sednici je predložen sledeći:

Dnevni red

- 1. Usvajanje dnevnog reda;**
- 2. Sastanak Komisije sa rektorima javnih univerziteta;**
- 3. Razno.**

1. Usvajanje dnevnog reda

Dnevni red je usvojen bez primedbi.

2. Sastanak Komisije sa rektorima javnih univerziteta

Ismajl Kurteshi, zahvalio se rektorima što su se odazvali na poziv Komisije i pozvao ih da predstave njihove planove i izazove sa kojima se suočavaju.

Ramë Vataj, rektor Univerziteta u Prizrenu "Ukshin Hoti", istakao je da su 5. jula 2018. godine rektori održali Konferenciju rektora, pri čemu su izrazili njihovu zabrinutost i potrebu za pomoć vladinih institucija za prevazilaženje ovih izazova. Kao rezultat ove konferencije, proizašle su neke tačke koje se smatraju ključne i problematične za univerzitete. Na početku, naveo je nedostatak finansijske autonomije, koja se ometa od strane Ministarstva obrazovanja. Vataj je rekao da se svako generisanje prihoda od univerziteta priliva u budžet Kosova, što utiče na demotivaciju profesora za rad i apliciranje u bilo koji projekat. Nedostatak finansijske autonomije takođe utiče na smanjenje stipendija i nedostatak posebne linije za naučna istraživanja. Iako je došlo do povećanja broja osoblja i studenata, budžet je još više smanjen. Vataj je rekao da od trenutka kada je imenovan na položaj rektora, upućeni su zahtevi Ministarstvu obrazovanja za budžetsko planiranje i potrebe za osoblje, ali nikada to nije ispoštovano od strane Ministarstva.

Druga pitanja koja su identifikovana kao problemi koji su proizašli iz Konferencije rektora bili su privremeni univerzitetski statuti, niske plate univerzitetskih profesora i prepreke od drugih nadležnih institucija za procenu kvaliteta, navodeći ovde Inspektorat za obrazovanje.

Marjan Dema, rektor Univerziteta u Prištini "Hasan Prishtina", naveo je da su nasledili veliki obim posla, ali da je cilj da Univerzitet u Prištini bude prestižni univerzitet na osnovu kvalitetne nastave, naučnih istraživanja i praktičnog i volonterskog rada. Univerzitet u Prištini, rekao je Dema, pokazao je napredak što se tiče kvaliteta i drugih oblasti u kojima ima vidnog uspeha.

On je rekao da postoje 8 strateške oblasti, gde su predviđeni faktori, troškovi i očekivanja, kako bi se ostvarila vizija i napredak. Takođe, rektor Dema je naglasio da je cilj Univerziteta u Prištini apsorpiranje evropskih i međunarodnih fondova i internacionalizacija univerziteta, dok što se tiče kvaliteta, rekao je da preko 60% komisija pripadaju oblasti unutrašnjeg kvaliteta.

Dema je istakao i nedostatak akademskog i administrativnog osoblja, kao i veoma ograničen prostor za studente.

Bajram Kosumi, rektor Univerziteta u Gnjilanu "Kadri Zeka", naglasio je da tačke predstavljene od strane predsedavajućeg Konferencije rektora stoje i da imaju potpunu podršku svih rektora. On je naveo pozitivne događaje u poslednje dve godine na Univerzitetu u Gnjilanu,

rekavši da se broj učenika povećao na 8.000 studenata, što je vrlo veliki broj u odnosu na kapacitete koje ima ovaj univerzitet. Kosumi je naglasio da je u nekim studijskim programima, kako u ekonomskom, tako i u pravnom, broj primljenih studenata smanjen, dok se broj povećao u programima kompjuterskih nauka i profiniranih nauka na nivou Master. Takođe je rekao da je akademsko osoblje imalo veći napredak, s obzirom na to da je Univerzitet u Gnjilanu imao samo četiri redovna profesora, a sada ima 30 profesora sa punim radnim vremenom i oko 80 angažovanih profesora, dok što se tiče administracije, Kosumi je rekao da je i tu postignut uspeh i očekuje se da postane autonomna od svih drugih institucija.

On je naveo da i studijski programi od 4 koliko je bilo, povećani su na 9 studijskih programa, svi akreditovani do 2021. godine. Što se tiče nivoa doktorata, rektor je rekao da je Agencija za akreditaciju suspendovala procese za godinu dana. Izrađen je strateški plan za poboljšanje kvaliteta na Univerzitetu, ali se to sprovodi sa poteškoćama.

S druge strane, rektor Kosumi je naglasio da je od 2 projekta koje je Univerzitet u Gnjilanu imao sa Evropskom komisijom, povećano na 16 projekata, gde su u jednom od tih i koordinator. Takođe je rekao da postoji napredak i u digitalnom učenju, gde je preko SEMS-a na Univerzitetu instaliran MOODLE, a postoji cilj i za sistem e-učenja (e-learning).

Kosumi je takođe istakao izazove sa kojima se suočava Univerzitet u Gnjilanu, jedan od najvećih izazova kao privremeni statut, koji je vrlo ograničen, što podrazumeva da MONT već 3 godine nije uspeo da dostavi Skupštini privremene statute.

Drugo pitanje koje je rektor istakao kao problematično, bilo je pitanje univerzitetskog kampusa koji prema njegovim rečima ne ispunjava ni 20% potreba univerzitetskog kampusa. Što se tiče kvaliteta, on je rekao ne može se govoriti o kvalitetu kada profesor predaje oko 200 studenata, što je prosek deset puta veći u odnosu na evropske standarde. S druge strane, Kosumi je naglasio da politizacija mnogo šteti javnim univerzitetima, navodeći proces proglašenja zatvaranja univerziteta, pri čemu mnogi stručnjaci su oklevali da se prijave za dotične pozicije zbog neizvesnosti sa kojom su se susreli.

Kosumi je pozvao da se obezbedi finansijska, administrativna i politička autonomija kako bi se poboljšala trenutna situacija.

Ramë Vataj, rektor Univerziteta u Prizrenu "Ukshin Hoti", naveo je da mešanje spolja izuzetno otežava rad univerziteta. On je naglasio kao ključni problem budžet, koji otežava funkcionisanje univerziteta, što se ometa od strane MONT-a. Osim budžeta, rektor je rekao da je MONT prekršio akademsku autonomiju Univerziteta u Prizrenu i pozvao da se poništi konkurs za akademsko osoblje i odluke Senata za izbor osoblja.

Vataj je obavestio prisutne da je pripremio izveštaj koji predstavlja rezime rada i izazova univerziteta, a takođe je pozvao Komisiju da pomogne univerzitetima u tom pogledu.

Fadil Millaku, rektor Univerziteta u Peći “Haxhi Zeka”, istakao je da su problemi univerziteta skoro slični. Broj akademskog osoblja je 75, dok je administracija kompletirana, gde su sve kancelarije funkcionalne. Dodao je da zbog nefunkcionisanja Agencije za akreditaciju, neki programi nisu akreditovani, što je oštetilo Univerzitet u Peći. Instalacija elektronske opreme koja registruje tok predavanja, pozitivno je uticala na funkcionisanje nastave i na poboljšanje kvaliteta. Što se tiče problema, on je naglasio ograničeni budžet koji utiče na nedostatak stipendija za studente, intervenciju MONT-a i Inspektorata obrazovanja u izboru akademskog osoblja, kao i loš kvalitet koji proizilazi iz nacionalnog testa i nepravilnosti koje se javljaju tokom ovog procesa.

Ismajl Kurteshi, naveo je da je Zakon o Inspektoratu obrazovanja pri usvajanju i da će se ovim zakonom inspektori deliti u tri kategorije: administrativni inspektori - jedini koji imaju pravo da nadgledaju samo poštovanje administrativnih procedura i nikako da vrše procenu kvaliteta. On je takođe rekao da će Komisija razmotriti izveštaj koji je naveo g. Vataj, kao i sve žalbe i zabrinutosti rektora i da će ih Komisija predstaviti Ministru obrazovanja.

Arbërie Nagavci, istakla je da na osnovu ovog izveštavanja, njena zabrinutost za visoko obrazovanje je veća. Uprkos činjenici da veliki teret odgovornosti za kvalitet obrazovanja snose i nastavnici osnovnih i srednjih škola. Navela je da se slaže sa stavom rektora da je finansijska autonomija jedan od najvećih izazova sa kojima se suočavaju univerziteti, izazov koji mora biti prevaziđen, kako bi se osigurao kvalitet obrazovanja.

Nagavci je zahtevala od rektora da pruže informacije o broju profesora doktora sa punim radnim vremenom za svaki departman, za proporcionalnost profesor-student i da li imaju mehanizam ili studiju koja meri kvalitet i validnost diploma koje dobijaju studenti univerziteta. Ona je zahtevala od rektora da na specifičan način navedu probleme sa kojima se suočavaju kao rezultat nefunkcionisanja Agencije za akreditaciju.

Nezir Çoçaj, zahvalio se rektorima na njihovom izveštavanju i obavljenom radu i zalaganju za povećanje kvaliteta. Çoçaj je rekao da ne možemo očekivati kvalitet u obrazovanju kada je budžet ograničen i investiranje u obrazovanje je najbolja investicija. On je zahtevao od rektora da zna da li je došlo do povećanja budžeta dolaskom nove vlade, o radu rektora za pripremu osoblja i da li postoje neki sporazumi za razmenu studenata sa evropskim i svetskim univerzitetima. Takođe, zahtevao je informacije o tome da li univerziteti imaju pristup elektronskim bibliotekama univerziteta, dok smatra da je zabrinjavajuće činjenica da su u projektu EU, HORIZON 2020, samo četiri projekta bili sa Kosova.

On je rekao da je EU dodelila 36 miliona evra Zapadnom Balkanu i da to podrazumeva odgovornost rektora i drugih mehanizama za ispravno korišćenje ovih fondova.

Albulena Balaj - Halimaj, navela je da Konferencija rektora održana 5. jula predstavlja važan korak ka pravilnom rešavanju pitanja i problema sa kojima se suočavaju univerziteti. Ona je izrazila zabrinutost zbog potcenjivanja rada inspektora za obrazovanje i službenika MONT-a, koje nazivaju neobrazovanim osobama. Ona je dodala da ako navedeni univerziteti nemaju kvalitet i nemaju kapacitete da osiguraju kvalitet, onda zašto treba da postoje. Ona je rekla da je protiv toga da na Kosovu postoji toliko javnih i privatnih univerziteta.

S druge strane kako bi izrazila svoje nezadovoljstvo u vezi pristupa prema Ministru obrazovanja, rekla je da ukoliko je jedini problem ministar, onda se on može razrešiti, ali problem nije započeo niti će se završiti sa ministrom Bytyqi.

Obraćajući se g. Vataj o političkoj autonomiji, rekla je da najveća politika leži u tome što je on sam rektor univerziteta i s obzirom na to da se svakom članu Upravnog saveta preti dok nije izglasan rektor.

Ona je naglasila da se autonomija poštuje do te mere da se ne počine nikakva kršenja, jer u tom trenutku kada postoji kršenje, Ministarstvo se meša i to se ne može nazvati kršenjem autonomije. Ona je takođe rekla da se na Univerzitetu u Prizrenu mogu otvoriti još nekoliko smerova, a to se ne dešava zbog rektora i to šteti obrazovanju na Kosovu.

Ona je izrazila zabrinutost zbog pristupa određenih profesora prema studentima i zatražila od rektora da zna da li su upoznati sa ovim događajima i da li su ikada preduzeli mere.

Driton Çausi, nakon što se zahvalio rektorima na prezentaciji, rekao je da je zabrinjavajuće za njega što je početna ideja o otvaranju paralelnih univerziteta osim Univerziteta u Prištini strateška procena ove ideje, jer su ovi univerziteti otvoreni pred izbornih kampanja i što je najviše od toga oštećen Univerzitet u Prištini. On je rekao da mala zemlja kao što je Kosovo sa 1,7 miliona stanovnika, 7 javnih univerziteta je mnogo. S druge strane, on je rekao da činjenica da univerziteti imaju ograničen broj akademskog osoblja, ne može se zahtevati kvalitet i pitao je rektore da ukoliko bi se ocenio rad ovih univerziteta, kakva bi bila njihova objektivna ocena o tome.

Ismajl Kurteshi, istakao je da što se tiče privremenog statuta univerziteta, pitanje o kojem se diskutovalo i u prethodnom mandatu, Komisija sa konkretnim zahtevima za MONT pronaći će konkretno rešenje za ovaj problem. On je rekao da političko mešanje nije nepoznato na Kosovu i da je izuzetno štetno, ali to se lako može izbeći od strane rektora, tako što neće postati žrtve političkih uticaja. S druge strane, on je rekao da je svaki od rektora naveo velike izazove sa kojima se suočavaju univerziteti, što ne bi trebalo da imaju za cilj povećanje broja studenata.

Na kraju je zahtevao od rektora Demaj da zna kako su merili povećanje kvaliteta, dok je od svih zahtevao da zna, kada se otvore određeni smerovi, da li se tržište rada uzima u obzir ili je proces koji je postao rutinski.

Marian Demaj, rektor Univerziteta u Prištini "Hasan Prishtina", rekao je da za svaki uspeh koji je postignut, evidentiran je u Izveštaju o napretku i to je opipljivo. Što se tiče doktora nauka, on je rekao da u nastavnom procesu ima 514 doktora nauka i da kroz horizontalni rad koji je obavljen kvalitet je povećan. Ali, za kvalitet diplomiranih, on je rekao da se primenjuje elektronski softver za merenje kvaliteta, ali to traje duže. Nefunkcionisanje Agencije za akreditaciju stvorilo je osećaj oklevanja kod studenata i partnera, rekao je rektor Demaj. Što se tiče povećanja budžeta, on je rekao da je budžet Univerziteta u Prištini isti evo 3-4 godine zaredom. S druge strane, za pripremu osoblja, on je rekao da su osnovane mnoge kancelarije, gde jedna od njih je Kancelarija za usavršavanje predavanja, gde je uvedeno kao kriterijum sertifikovanje nastavnika.

Demaj je rekao da Univerzitet u Prištini ima više od 300 međunarodnih sporazuma, ali je potrebno više angažmana. Što se tiče elektronske knjižare, on je rekao da u tom pogledu nije mnogo učinjeno, ali da sve što se realizuje u skladu je sa evropskim kriterijumima. Demaj je rekao da je političko mešanje nasleđeno, ali da je oslobođen svih osuda.

Ramë Vataj, rektor Univerziteta u Prizrenu "Ukshin Hoti", rekao je da Univerzitet u Prizrenu ima ukupno 63 doktora nauka, dok što se tiče proporcionalnosti student - profesor, ima oko 50 studenata - 1 profesor, računajući samo aktivne studente. On je naveo da se kvalitet interno meri od strane službenika Kancelarije za kvalitet, koji svake 2-3 godine pripremaju izveštaj o samoocenjivanju o kvalitetu programa.

Vataj je naglasio da ima puno studenata koji nastavljaju studije u inostranstvu i ima asistenata i profesora koji su stekli stipendije da unaprede svoje studije. S druge strane, on je rekao da se budžet nije povećao, ali naprotiv, smanjio se iako se broj studenata povećao. On je rekao da osim projekata sa ERASMUS-om, univerzitet nije aplicirao za međunarodne projekte zbog nedostatka kapaciteta.

Što se tiče političkog mešanja, on je rekao da je to potvrđeno prilikom izbora rektora, gde je Ministarstvo naredilo da se nezakonito poštuje odluka Inspektorata za poništenje položaja. Izvinio se ako je nazvao službenike Ministarstva i Inspektorata neobrazovanim, objašnjavajući da praktično neko ko je u nižim položajima od profesora ne može izvršiti procenu kvaliteta. Takođe je rekao da je ispunio uslove za položaj rektora i da se dokazao svojim radom.

Rektor Vataj je dodao da ocenu naučnih publikacija trenutno nema, jer treba da postoji sistem kojim bi se vršilo ocenjivanje, ali postoji upitnik ENCA-e koji anonimno vrši ocenjivanje naučnih radova.

Bajram Kosumi, rektor Univerziteta u Gnjilanu "Kadri Zeka", rekao je da je razlog zašto su naglašene samo negativne pojave i problemi, da univerziteti trebaju pomoć Komisije, ali to je stvorilo pogrešno ubeđenje zbog nefunkcionisanja i ne-kvaliteta univerziteta. On je naveo da postoje mnogi odlični studenti koji nastavljaju studije u inostranstvu i da ne 100% ali najmanje 20% izdatih diploma su najbolje u Evropi.

On je dodao da kvalitet na univerzitetima nije ono što bi želeli, već da se u okviru kapaciteta maksimalno radi. On je takođe naglasio da se više ne trebaju vršiti poređenja sa Univerzitetom u Harvardu i takvim nivoom, jer bi tako svi univerziteti bili zatvoreni, ali u okviru mogućnosti koje se pružaju i kapaciteta koje imaju, tako treba i da se ocene.

Što se tiče procene tržišta pre otvaranja bilo kog smera, on je rekao da je Univerzitet u Gnjilanu dužan da izvrši analizu tržišta kako bi se nastavilo sa otvaranjem bilo kojeg novog smera. On je rekao da je podela univerziteta u sedam centara omogućila Kosovu da razvije 7 jačih centara, za razliku od nekih drugih država koje imaju samo jedan univerzitetski centar i da ostali deo daleko zaostaje u razvoju.

Ismajl Kurteshi, zahvalio se rektorima na izveštavanju o njihovom radu i o izazovima sa kojima se suočavaju.

3. Razno.

Za ovu tačku dnevnog reda nije bilo diskusije.

Sednica je završena u 12:30 časova.

Pripremlilo:
Osooblje za podršku Komisiji.

Predsednik Komisije,
Ismajl Kurteshi